

ความสามารถหลักของผู้บริหารศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

สุพรรณ เกษมสวัสดิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ตุลาคม 2549

ISBN 974-5029-00-9

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ สุพรรณ เกษมสวัสดิ์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(ดร.เจริญวิชัย สมพงษ์ธรรม)

..... กรรมการ
(ดร.สมุทพร ชำนาญ)

คณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร. คุณวุฒิ กนฉลาด)

..... กรรมการ
(ดร.เจริญวิชัย สมพงษ์ธรรม)

..... กรรมการ
(ดร.สมุทพร ชำนาญ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมหมาย แจ่มกระจ่าง)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 14 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2549

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีด้วยความกรุณาจากท่านอาจารย์ ดร.เจริญวิชัย สมพงษ์ธรรม ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ท่านอาจารย์ ดร.สมุท ชำนาญ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และท่านอาจารย์ ดร.สมศักดิ์ ติลา ที่ได้ให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ และเพิ่มพูนประสบการณ์ในการทำวิทยานิพนธ์จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษาทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะ ปรับปรุง และแก้ไขทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ปรากฏชื่อ ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ที่ได้ให้ความกรุณา และให้ความอนุเคราะห์แสดงความคิดเห็น และตอบแบบสอบถาม เพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

ท้ายสุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิทยาการต่าง ๆ ขอบคุณ นายดิศกุล เกษมสวัสดิ์ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่อำนวยความสะดวกช่วยเหลือในทุกด้านและเป็นกำลังใจและ นางวิไลลักษณ์ ประกอบสุข เป็นผู้ประสานช่วยในการเก็บข้อมูลทำให้งานวิจัยครั้งนี้ประสบผลสำเร็จ

สุพรรณ เกษมสวัสดิ์

48990167: สาขาวิชา:การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: ความสามารถหลัก/ ผู้บริหารศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

สุพรรณ เกษมสวัสดิ์: ความสามารถหลักของผู้บริหารศูนย์บริการการศึกษานอก

โรงเรียนอำเภอ (THE CORE COMPETENCY OF DISTRICT NONFORMAL EDUCATION SERVICE CENTER ADMINISTRATOR) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม, ค.ศ., สมุทร ชำนาญ, กศ.ค. 144 หน้า. ปี พ.ศ. 2549. ISBN 974-5029-00-9

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถหลักของผู้บริหารศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอโดยใช้วิธีการวิจัยแบบเทคนิคเดลฟายกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือผู้เชี่ยวชาญคัดเลือกจากผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษานอกโรงเรียน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ที่มีประสบการณ์ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 19 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและแบบสอบถามมาตราประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ ได้แก่ มัชยฐาน และพิสัยระหว่างควอไทล์

ผลการศึกษาวิจัยพบว่าความสามารถหลักของผู้บริหารศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ มีความสามารถหลักสำคัญ 5 ด้าน คือ

1. ด้านการบริหารคน ประกอบด้วย การปรับตัว ทักษะในการสื่อสารและการประสานสัมพันธ์
2. ด้านความรู้ในการบริหาร ประกอบด้วย การบริหารการเปลี่ยนแปลง การมีจิตมุ่งบริการ และการวางแผนกลยุทธ์
3. ด้านการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ประกอบด้วย การทำงานให้บรรลุผลสัมฤทธิ์และการบริหารทรัพยากร
4. ด้านการบริหารอย่างมืออาชีพ ประกอบด้วย การตัดสินใจ การคิดเชิงกลยุทธ์และความเป็นผู้นำ
5. ด้านการศึกษานอกโรงเรียน ประกอบด้วย การปรับปรุงตนเอง ขอบข่ายงานการศึกษานอกโรงเรียนที่เกี่ยวกับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ สิ่งแวดล้อมทางการศึกษานอกโรงเรียน และกระบวนการของการศึกษา

48990167: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.ED. (EDUCATION ADMINISTRATION)

KEYWORDS: THE CORE COMPETENCY/ DISTRICT NONFORMAL EDUCATION SERVICE CENTER ADMINISTRATORS

SUPUN KASEMSAWAS: THE CORE COMPETENCY OF DISTRICT NONFORMAL EDUCATION SERVICE CENTER ADMINISTRATORS. THESIS ADVISORS: CHAROENWIT SOMPONGTAM, PH.D., AND SAMUT CHUMNARN, Ed.D. 144 P. 2006. ISBN 974-5029-00-9

The objectives of this research were to determine the components of core competencies of administrators of nonformal education service centers. The method used in this study was Delphi Technique. The sample of this study consisted of 19 experts which were divided into three groups: nonformal educational leaders, nonformal educational administration leaders, and academic leaders.

The research instruments were the structured interview form and 5 rating scale questionnaires. Median and Interquartile Range were statistics used in this study.

The findings were the following: the core competencies of administrators of the district nonformal education service centers comprised five components which were: 1. Management regarding the three competencies which included adaptation, communication skill, and coordination. 2. Administration regarding the three competencies which included: change management, service mind and strategic plan. 3. Result based management regarding the two competencies which were: result oriented working and resource management. 4. Professional Management, regarding the three competencies which were decision making, strategic thinking, and leadership. 5. Nonformal education regarding the four competencies which included self improvement, scope of nonformal education, environment of nonformal education, and educational process.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
คำถามในการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
กรอบความคิดในการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
สภาพการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน.....	7
บทบาทหน้าที่ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ.....	8
หลักการ แนวคิดของความสามารถหลักของผู้บริหาร.....	10
ประเภทของความสามารถ.....	13
ขอบข่ายความสามารถหลักของผู้บริหารศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ.....	31
กระบวนการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย.....	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	50
รูปแบบของการวิจัย.....	50
การคัดเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ.....	50
เครื่องมือที่ใช้และการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	58

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	82
สรุปผลการวิจัย.....	83
อภิปรายผล.....	85
ข้อเสนอแนะ.....	90
บรรณานุกรม.....	92
ภาคผนวก.....	97
ภาคผนวก ก.....	98
ภาคผนวก ข.....	103
ภาคผนวก ค.....	115
ภาคผนวก ง.....	124
ภาคผนวก จ.....	126
ประวัติของผู้วิจัย.....	144

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ความสัมพันธ์ของความสามารถและหน้าที่ในการบริหาร.....	21
2 แสดงการลดลงของความคลาดเคลื่อนของจำนวนผู้เชี่ยวชาญ.....	39
3 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ด้านการบริหารคน.....	63
4 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ด้านความรู้ในการบริหาร.....	65
5 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ด้านการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์.....	67
6 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ด้านการบริหารอย่างมืออาชีพ.....	68
7 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ด้านการศึกษาออกโรงเรียน.....	70
8 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ด้านการบริหารคน.....	72
9 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ด้านความรู้ในการบริหาร.....	74
10 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ด้านการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์.....	76
11 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ด้านการบริหารอย่างมืออาชีพ.....	78
12 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ด้านการศึกษาออกโรงเรียน.....	79

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1 กรอบความคิดในการวิจัย..... 4

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University